

עין משפט ונר מצוה

קלמ' א ב מיי פ'ד מהל' שגנות הלכה א': קב ג מיי פ"ח מהל' ע"ז הל' א ועינ' כהשגות וזכר'מ וזל'מ ופ"צ מלהטות שמיטה הלכה כח' סמג ללחין א טו"ע י"ד ס"י ד סעף ד וס' קמה סעף ח:

סמל של חתונה

רבינו גרשום

הכא בחטאת העוף עסקינן דכולהו בהדי הדדי קא אתיין. כלומר דחטאת העוף נהר בסימן אחד ולפיכך חייב שלט חטאות: עולא מעשה כל דהו קאמר. כלומר אפי' מוקמת לה בחטאת העוף תקשי לך משותיט חרן וכו' שכיון דשחט בה כל שהוא מסימן אסרה ואידך מחתך בעפר הוה. אלא באומר בגמר זביחה הוא עובדה מאי אריא דאוקי ליה בחטאת העוף אפילו שלמים נמי שאינו נהר אלא בבי' סימנין מצי לאוקומי באומר בגמר זביחה הוא עובדה דכולהו בהדדי קאתיין: אלא אמר רב זוטרא בר. הכא במאי עסקינן כגון שהיה חצי קנה פגום כו'. כלומר לא חוקים אלא בחטאת העוף דכולהו בהדי הדדי קאתי ולא חוקי כגון שאמר בגמר זביחה הוא עובדה אלא כגון שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו דבאותו משהו שאסרו (משנה) (שחיטת) והוה מתקבל בפנים וכולהו בהדי הדדי קא אתיין ולפיכך חייב ג'. חטאות: אמר רב פפא אי לאו דאמר רב הונא סימן א' כו'. כלומר אי הוה אמר בסתם היתה בהמת חבירו רבוצה לפני עבודת כוכבים כיון ששחט בה אסרה לא הוה חטאת תיובתיה דהוה אמרי' עולא לא הוה בה דאסרה עד שיעשה בה מעשה רבה כו'. כלומר עד שישחטנה כולה דאתיין כוליהו בהדי הדדי והוא סבר לה כעולא: ואמר רב פפא אי לאו דאמר רב הונא בהמת חבירו לא הויה כו'. כלומר אי (הו)י אמרן רב הונא היתה בהמתו רבוצה לפני עבודת כוכבים כיון ששחט בה סימן אחד אסרה לא הויה חטאת תיובתיה מ"ט ולא הוה מצי למימר אשחוטיו חרן לא ליחייב דכהן לא מצי אסר בהמת של ישראל דלאו דידיה הוא אבל כיון דאמר היתה בהמת חבירו רבוצה לפיכך הוי חטאת תיובתיה: פשיטא (מהו) (תימא). כלומר דאי לא אמר בהמת חבירו ולא הויה חטאת תיובתיה דכהן לא מצי אסר דלאו דידיה:

מ:

א' הכי מאי איריא חטאת ל'ישמעיעין זבח. לפירוש שני שבקונטרס דלרב הונא פריך וס' גדלין אין אדם אוסר דבר שאינו שלו א"ש דנקט חטאת לאפוקי שלמים שהם שלו ז"ל דסבר השמא דלמתי כרבי יוסי הגלילי דלומר קדשים קלים חשיב שום זבח שלו כדמוכח בזבחים כפ' בתרא (דף קיד). דפריך בשלמא רובע שהקדישו ולזכסוף רבעו אלא מוקלה ונעצד היכי משכחת לה הא אין אדם אוסר דבר שאינו שלו ומשני בקדשים קלים ואליצא דרבי יוסי הגלילי משמע דלרבנן אין אדם יכול לאסור ומיהו קשה לפירוש זה דבסמוך פריך מההיא כרייתא לרב נחמן דלמר אין אדם אוסר דבר שאינו שלו ודייק מדאוקמינן בחטאת העוף טעמא דחטאת העוף אצל זבח אחר לא ומאי קושיא אלא מתוקמא מפיר בחטאת כהמה ונקט חטאת לאפוקי שלמים ושמא מתחלה ניחא ליה בחטאת כהמה כל כמה דלא חסיק אדעתיה שינויא דחטאת העוף ובחצי קנה פגום אצל לסוף מסתבר ליה שינויא דחטאת העוף דאי בחטאת כהמה ונקט חטאת לאפוקי שלמים ה"ל לנמקט עולה כדפי' בקונט': ו**א' הויה חטאת תיובתיה דמאי מעשה מעשה רבה**. מימה לפי ראשון שבקונטרס שלא ה' להקשות על רב הונא מדקדק לאשמעינן זבח א"כ היכי מצי למימר מעשה רבה הא ע"כ מדינקט חטאת דייקנין מיניה סייעמא לרב הונא דמעשה כל דהו ושמא יש

לומר דהא דנקט חטאת לאשמעינן דאע"ג דקניא ליה לכפרה אפ"ה לא חשיב כדידיה לאוסרה דמעשה כל דהו: **רב** נחמן ורב עמרם ורב יצחק אמרי אין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ובמס' ע"ז פרק רבי ישמעאל (דף נד.) אמילתיה דעולא דלעיל דלמר להו רב נחמן אמרו ליה לעולא כבר תרגמא רב הונא לשמעתיך בצבל לאו משום דסבר כרב הונא אלא כלומר לא הודעתנו שום חידוש שכבר השמיענו זה רב הונא ואם תאמר בעובדא (ע"ז דף יג ו'): דעל עובד כוכבים לתנותא והוה חמרא צדוולא שדא ציה עובד כוכבים ידא ושיכשך ציה ואתא מריה דחמרא ושקליה כרייתמיה וסדייה לרנא וגרסינן התם איקלע רב נחמן למחוזא ואסריה כהנאה אמאי אסריה והא אין אדם אוסר דבר שאין שלו ולמסקנא דקאמר אפילו למ"ד אוסר אדם דבר שאינו שלו הני מילי עובד כוכבים ורב נחמן מצי סבר כתנא קמא ניחא אצל למאי דסלקא דעתך דלמי רב נחמן כר"י (ס' ו) ולא כתנא קמא קשה:

רב

בכהמה נמי חייל. והאי פירכא לאו לאומדני לרב הונא נקט לה כדי מדלית רב הונא מהכא ותימא דלין אדם אוסר דבר שאינו שלו אלא בגמר מעשה איכא למיפרכ' נמי מאי שנה חטאת דנקט אלא הכי פריך אי איתא דטעמא משום גמר זביחה הוא מאי שנה עוף אצל על כרחק טעמא אחריינא הוא: **אלא אמר מר זוטרא**. הא מתניתא מסייע ליה לרב הונא ומש"ה נקט חטאת העוף דהכשרו בסיומן **דאי** תנא זבח ליכא לחיוביה בשחיטת חוץ משום דמיתסתא שחיטה ופקע שם קדשים מיניה כרב הונא אצל בעוף משכחת שלש חטאות וכגון שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא ודמכתשר בפנים ומחייב עליה משום שחיטת חוץ וחיוז חוץ ומעשה כל דהו דעבודת כוכבים ונטילת נשמה דשבת כהדי הדדי אמו: **אי** לאו **דלמר רב הונא (כו') סימן אחד**. ואסהיד אדעולא דמעשה כל דהו אמר: **לא הויה חטאת סיוצפסי**. דעולא מרישא כי הוה ס"ד דצבהמה קאי דליכא למימר מעשה רבה קאמר עולא דהיינו גמר מעשה: **אי לאו דלמר רב הונא כהמס חצירו**. ואפילו הוה אמר מעשה כל דהו אסר דצבהמתו: **לא הויה חטאת סיוצפסי**. אפילו כדהוה ס"ד כרישא דצבהמה קאי: **דחצירה לא מצי אסר**. והאי חטאת דכהנים הוא: דקני ליה **לכפרה**. שהצעלים מתכפרין בה. ל"א אי הכי דבגמר זביחה הוא עובדה מאי איריא חטאת דמשמע דליכפל תנא לאשמעינן מידי דלית ליה חלק צו שהצעלים שוחטין אותה והיא כולה לכהנים ליתני זבח דלישתמע אפילו שלמים שהן שלו מחייב שלש חטאות דהא לא פקע שם קדשים מיניה עד גמר זביחה ומדנקט חטאת ש"מ בעובד עבודת כוכבים בתחלת שחיטה קאמר ומשום טעמא דחטאת אינו שלו ולא מצי אסר דמעשה זוטא דאילו שלמים הוה אסר דמעשה זוטא ומ"מ לרב הונא קשיא דהא מדנקט חטאת ש"מ טעמא דתנא משום דדבר שאינו שלו לא אסר אלא אמר מר זוטרא לעולם בעובד בתחלת זביחה ולא מתיקשי לרב הונא דהכא בחטאת העוף קאי ובחצי קנה פגום דצההוא מעשה כל דהו דליתסרא ציה אחייב משום שחיטת חוץ והיינו דנקט חטאת משום דליתא בעוף ועולה לא מצי למינקט משום דלפילו בעוף צביא שני סימנין: **לא הויה חטאת סיוצפסי**. דמאי מעשה דעולא מעשה רבה ולא הוה מינטריך ליה לאוקמי בחטאת העוף דהאי דנקט חטאת ולא תנא זבח משום דאילו שלמים כיון דדידיה נינהו הוו מיתסרי כמעשה כל דהו וליכא חיוז שחיטת חוץ אצל חטאת לא מיתסר עד גמר שחיטה דליכא מעשה רבה. ולשון זה נראה צעניי דהכי מסתבר לישנא דתלמודא דלרב הונא לחודיה קמומיצ: **דחצירה לא מצי אסר**. כמעשה כל דהו ולהכי תנא חטאת דכהנים היא דאילו שלמים דידיה נינהו ומיתסרי כמעשה כל דהו: **כדידיה דמיא**. ואפ"ה קמני דלא מיתסר: **אין אדם אוסר דבר שאינו שלו**. אפילו בגמר מעשה. ואית דמפרשי כמעשה כל דהו ולא היא דא"כ לא הוה מנסך מיוצתיה דהא מעשה גמור הוא ולקמן [מא]. מומיז להו ממנסך: **ואוקימנא**. על כורחין בחטאת העוף מדלגא תנא זבח ואע"פ דלהנך רבנן לא מצי למימני זבח דכיון דשלמים דידיה נינהו הוו מיתסרי בתחלת ^(ו) חמיכה ותו ליכא חיוז שחיטת חוץ וכי תנא חטאת הוי דבר שאינו שלו ולא מיתסר ולא פקע שם קדשים מיניה אפילו הכי מדלגא נקט עולה דשכיח ולא הוי נמי דידיה ונקט חטאת דמידי דליתיה בעוף בסיומן אחד ודאי טעמא משום סימן אחד דעוף הוא ובחצי קנה פגום כדלמרן:

השוחרת פרק שני חולין

מחסך צעפר הוא. דכיון דנאכר משום עבודת כוכבים פקע שם קדשים מינה ונעשית של עבודת כוכבים ועפרא בעלמא היא ותו לא מחייב עליה משום שחוטו חוץ. ^אואע"ג דלמרנין בפירקין (לעיל דף כט:) שחט סימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים חייב שהרי עשה צה מעשה

חטאת העוף בחוץ ליכא למימר דבגמר הסימן חייל כהדי הדדי איסור עבודת כוכבים ושחיטת חוץ דכי אמרינן ^א(כ) סימן אחד מחייב הני מילי היכא דגמר לשחיטה צעודה קדשים כדקמני וסימן אחד בפנים דליגלאי מילתא דבסימן קמא שחיטת חוץ הוה וטעמא דהתם משום דישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף אצל הכא דסימן שני לא אשתמיט כלל דחיותור עפרא בעלמא הוא קמא נמי לאו שם שחיטה עליה ולענין שבת דחיוציה ^באנטילת נשמה הוא דלמחייב אע"ג דלאו שחיטה היא וכן משום עבודת כוכבים דשחיטת עבודת כוכבים היא אצל לענין שחוטו חוץ לאו שחיטת קדשים היא: **הכא בחטאת העוף עסקינן**. דמליקתה בסיומן אחד כפ"ק (לעיל דף כא.) וחיוז שחיטה דידיה נמי בחוץ בסיומן אחד דהשוחט עוף קדשים בחוץ חייב והמולקי בחוץ פטור דפתנן בזבחים בפרק השוחט והמעלה (דף קא.) ויליף מאו אשר ישחט ^גלרבות את העוף: **דכולהו זבדיה דדדי**. דכיון דשם עבודת כוכבים לא חייל עד גמר סימן אישתכח דכולה שחיטה בקדשים הואי: **ועולא מעשה כל**

דכו קאמר. דכיון דלמר רב הונא ^א(ע"א) סימן אחד ואסמכה למילתיה אדעולא אשמעינן רב הונא דעולא מעשה כל דהו קאמר דהא סימן אחד בשחיטת עבודת כוכבים לאו גמר מעשה הוא הלכך ע"כ סימן אחד דבר הונא לאו דוקא דהוא הדין לחצי סימן ואפילו מוקמת לה בחטאת העוף הוי מיוצתיה ^ב(ג) מצי שחט צה פורתא פקע שם קדשים מינה וחיוז שחיטת חוץ ליתיה עד גמר סימן וחיותור עפר הוא: **אלא**. אפילו בחטאת כהמה מתוקמא וצאומר איני רווה לעבוד עבודת כוכבים בשחיטה זו עד שתגמר ודאהשתא לא פקע שם ^א(ג) זבחים עד גמר זביחה ומתחייב ככולהו: **אי הכי**. דטעמא דשחיטת חוץ לאו משום סימן אחד דחטאת העוף הוא אלא צאומר בגמר זביחה הוא עובדה: **מאי איריא חטאת**. דנקט גסן ליתני השוחט את הזבח דמשמע כל זבחים ומדנקט חטאת דליתיה נמי בעוף שמע מינה בחטאת העוף קאי ועולה לא מצי למינקט משום דעולת העוף צעי שני סימנין ולא צאומר בגמר זביחה הוא עובדה דאי אינו עובדה אלא בגמר זביחה אמאי איכפל לאשמעינן עוף צבהמה נמי חייל. והאי פירכא לאו לאומדני לרב הונא נקט לה כדי מדלית רב הונא מהכא ותימא דלין אדם אוסר דבר שאינו שלו אלא בגמר מעשה איכא למיפרכ' נמי מאי שנה חטאת דנקט אלא הכי פריך אי איתא דטעמא משום גמר זביחה הוא מאי שנה עוף אצל על כרחק טעמא אחריינא הוא: **אלא אמר מר זוטרא**. הא מתניתא מסייע ליה לרב הונא ומש"ה נקט חטאת העוף דהכשרו בסיומן **דאי** תנא זבח ליכא לחיוביה בשחיטת חוץ משום דמיתסתא שחיטה ופקע שם קדשים מיניה כרב הונא אצל בעוף משכחת שלש חטאות וכגון שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא ודמכתשר בפנים ומחייב עליה משום שחיטת חוץ וחיוז חוץ ומעשה כל דהו דעבודת כוכבים ונטילת נשמה דשבת כהדי הדדי אמו: **אי** לאו **דלמר רב הונא (כו') סימן אחד**. ואסהיד אדעולא דמעשה כל דהו אמר: **לא הויה חטאת סיוצפסי**. דעולא מרישא כי הוה ס"ד דצבהמה קאי דליכא למימר מעשה רבה קאמר עולא דהיינו גמר מעשה: **אי לאו דלמר רב הונא כהמס חצירו**. ואפילו הוה אמר מעשה כל דהו אסר דצבהמתו: **לא הויה חטאת סיוצפסי**. אפילו כדהוה ס"ד כרישא דצבהמה קאי: **דחצירה לא מצי אסר**. והאי חטאת דכהנים הוא: דקני ליה **לכפרה**. שהצעלים מתכפרין בה. ל"א אי הכי דבגמר זביחה הוא עובדה מאי איריא חטאת דמשמע דליכפל תנא לאשמעינן מידי דלית ליה חלק צו שהצעלים שוחטין אותה והיא כולה לכהנים ליתני זבח דלישתמע אפילו שלמים שהן שלו מחייב שלש חטאות דהא לא פקע שם קדשים מיניה עד גמר זביחה ומדנקט חטאת ש"מ בעובד עבודת כוכבים בתחלת שחיטה קאמר ומשום טעמא דחטאת אינו שלו ולא מצי אסר דמעשה זוטא דאילו שלמים הוה אסר דמעשה זוטא ומ"מ לרב הונא קשיא דהא מדנקט חטאת ש"מ טעמא דתנא משום דדבר שאינו שלו לא אסר אלא אמר מר זוטרא לעולם בעובד בתחלת זביחה ולא מתיקשי לרב הונא דהכא בחטאת העוף קאי ובחצי קנה פגום דצההוא מעשה כל דהו דליתסרא ציה אחייב משום שחיטת חוץ והיינו דנקט חטאת משום דליתא בעוף ועולה לא מצי למינקט משום דלפילו בעוף צביא שני סימנין: **לא הויה חטאת סיוצפסי**. דמאי מעשה דעולא מעשה רבה ולא הוה מינטריך ליה לאוקמי בחטאת העוף דהאי דנקט חטאת ולא תנא זבח משום דאילו שלמים כיון דדידיה נינהו הוו מיתסרי כמעשה כל דהו וליכא חיוז שחיטת חוץ אצל חטאת לא מיתסר עד גמר שחיטה דליכא מעשה רבה. ולשון זה נראה צעניי דהכי מסתבר לישנא דתלמודא דלרב הונא לחודיה קמומיצ: **דחצירה לא מצי אסר**. כמעשה כל דהו ולהכי תנא חטאת דכהנים היא דאילו שלמים דידיה נינהו ומיתסרי כמעשה כל דהו: **כדידיה דמיא**. ואפ"ה קמני דלא מיתסר: **אין אדם אוסר דבר שאינו שלו**. אפילו בגמר מעשה. ואית דמפרשי כמעשה כל דהו ולא היא דא"כ לא הוה מנסך מיוצתיה דהא מעשה גמור הוא ולקמן [מא]. מומיז להו ממנסך: **ואוקימנא**. על כורחין בחטאת העוף מדלגא תנא זבח ואע"פ דלהנך רבנן לא מצי למימני זבח דכיון דשלמים דידיה נינהו הוו מיתסרי בתחלת ^(ו) חמיכה ותו ליכא חיוז שחיטת חוץ וכי תנא חטאת הוי דבר שאינו שלו ולא מיתסר ולא פקע שם קדשים מיניה אפילו הכי מדלגא נקט עולה דשכיח ולא הוי נמי דידיה ונקט חטאת דמידי דליתיה בעוף בסיומן אחד ודאי טעמא משום סימן אחד דעוף הוא ובחצי קנה פגום כדלמרן:

רב

מסורת הש"ס

א) [כתובות לה. וש"נ],
ב) [יבמות פג.],
ג) עין רש"א,
ד) ויוקרא יז.,
ה) ר"מ,
ו) עין רש"א,
ז) [ע"ש מוס' נח. סד"ה אקלע],

סמל של חתונה

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה מחתך וכו' בסיומן א' מחייב:
ב) ד"ה ועולא וכו' דמכי שחט:
ג) ד"ה אלא אפי' וכו' לא פקע שם קדשים מינה עד גמר:
ד) ד"ה ואוקימנא וכו' כתלת שחיטה ותו לילכ:
ה) תוס' ד"ה רב נחמן וכו' כר"י בן בבא ולא כמ"ק:

סמל של חתונה

שיטה מקובצת

א) דכי אמרי' בסימן א' מחייב:
ב) ולענין שבת דחיובי' בחבורה בעלמא או בנשילת נשמה:
ג) דכולהו בהדדי אתו דכיון דשם עבודת כוכבים:
ד) דהשתא לא פקע שם קדשים עד גמר זביחה:
ה) והוסיף עליו כל שהוא דבהאי כל שהוא מחכשר בפנים:
ו) לפי' שני שבקונטרס אתו דכיון דשם עבודת כוכבים:
ז) דהשתא לא פקע שם קדשים עד גמר זביחה:
ח) והוסיף עליו כל שהוא דבהאי כל שהוא מחכשר בפנים:
ט) דהשתא לא פקע שם קדשים עד גמר זביחה:
י) תימה לפי' ראשון שבקונטרס שלא בא להקשות על רב הונא לישמעיעין זבח א"כ הוכי מצי:

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה

סמל של חתונה